

Rolnummer 2042
Arrest nr. 19/2002 van 23 januari 2002

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag betreffende artikel 21, § 2, van de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven en de artikelen 1 en 2 van de wet van 19 maart 1991 houdende bijzondere ontslagregeling voor de personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraden en in de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen alsmede voor de kandidaat-personeelsafgevaardigden, gesteld door de Arbeidsrechtbank te Luik.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters M. Melchior en A. Arts, en de rechters L. François, P. Martens, R. Henneuse, M. Bossuyt, E. De Groot, L. Lavrysen, A. Alen, J.-P. Snappe, J.-P. Moerman en E. Derycke, bijgestaan door de griffier L. Potoms, onder voorzitterschap van voorzitter M. Melchior,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp van de prejudiciële vraag

Bij vonnis van 2 oktober 2000 in zake M. Humblet tegen de n.v. Interbrew Belgium, waarvan de expeditie ter griffie van het Arbitragehof is ingekomen op 5 oktober 2000, heeft de Arbeidsrechtbank te Luik de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schenden artikel 21, § 2, van de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven en de artikelen 1 en 2 van de wet van 19 maart 1991 houdende bijzondere ontslagregeling voor de personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraden en in de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen alsmede voor de kandidaat-personeelsafgevaardigden, in samenhang gelezen, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat het feit niet langer aangesloten te zijn bij de representatieve werknemersorganisatie die de kandidatuur heeft voorgedragen de kandidaat-afgevaardigde het voordeel van de bijzondere bescherming tegen ontslag niet ontzegt, terwijl dezelfde omstandigheid het voordeel van die bescherming wel ontzegt aan de - gewone of plaatsvervangende - afgevaardigde ? »

II. De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschied

De n.v. Interbrew Belgium, verwerende partij voor de Arbeidsrechtbank te Luik, heeft de eiser aangeworven als arbeider met een arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur. De eiser was kandidaat bij de sociale verkiezingen van 1995, voorgedragen door het Algemeen Belgisch Vakverbond (A.B.V.V.) voor de ondernemingsraad, maar werd niet verkozen. In 1997 werd hij overigens door het A.B.V.V. aan de verwerende partij voorgesteld als plaatsvervangend vakbondsafgevaardigde. Op 4 oktober 1999 heeft de eiser verklaard zich niet langer aan te sluiten bij de vakbond A.B.V.V. en dat ook in de toekomst niet meer te doen.

De n.v. Interbrew Belgium, die de eiser reeds een sanctie van vijf dagen buitendienststelling had opgelegd, heeft hem op 5 oktober 1999 in kennis gesteld van zijn ontslag om dringende redenen.

De eiser heeft gevraagd om opnieuw in de onderneming te worden tewerkgesteld, maar heeft geen antwoord gekregen. Hij vraagt dat de verwerende partij zou worden veroordeeld tot betaling van de bijzondere beschermingsvergoedingen die in geval van ontslag verschuldigd zijn aan de kandidaat bij de sociale verkiezingen.

De vordering is gebaseerd op de bepalingen van de wet van 19 maart 1991, waarvan artikel 2 bepaalt dat personeelsafgevaardigden en kandidaat-personeelsafgevaardigden alleen kunnen worden ontslagen om een dringende reden die vooraf door het arbeidsgerecht werd aangenomen, of om economische of technische redenen. De verwerende partij doet gelden dat de eiser op het ogenblik van zijn ontslag die bescherming niet meer genoot aangezien hij geen lid meer was van de vakbond die zijn kandidatuur had voorgedragen. Die stelling gaat terug op artikel 21, § 2, 4°, van de wet van 20 september 1948, dat volgens de verwerende partij *a fortiori* op de niet verkozen kandidaten moet worden toegepast omdat zij anders beter beschermd zouden zijn dan de verkozen kandidaten, wat in strijd zou zijn met het doel van de wet.

Op grond van de rechtspraak en rechtsleer alsook van de uitdrukkelijke bewoordingen van artikel 2 van de wet van 19 maart 1991 en van artikel 21, § 2, 4°, van de wet van 20 september 1948, gaat de Rechtbank ervan uit dat de positie van een kandidaat niet kan worden gelijkgesteld met die van gewoon of plaatsvervangend afgevaardigde omdat het niet gaat om een interpretatie van de wettekst maar om een uitbreiding ervan en omdat de Rechtbank aan de wet geen bepaling kan toevoegen die er niet in is opgenomen.

De Rechtbank is echter van mening dat de verwerende partij terecht doet opmerken dat het verschil in behandeling dat op die wijze ontstaat tussen afgevaardigden, enerzijds, en kandidaten, anderzijds, in die zin zou

kunnen worden geïnterpreteerd dat het niet beantwoordt aan de vereiste van een redelijk verband van evenredigheid tussen het onderscheid dat door de wet wordt gemaakt en het door die wet nagestreefde doel; « terwijl immers de niet verkozen kandidaat het voordeel van de bescherming blijft genieten wanneer hij niet langer lid is van de organisatie die zijn kandidatuur heeft voorgedragen, is dit niet het geval voor degene die werd verkozen als effectief afgevaardigde of als plaatsvervangend afgevaardigde, ondanks het feit dat hij vooraf en onvermijdelijk kandidaat is geweest ». Zij beslist dan ook om, op verzoek van de verwerende partij, aan het Hof een prejudiciële vraag te stellen, zonder echter te verwijzen naar de interpretatie van de wettekst aangezien die volgens haar niet kan worden geïnterpreteerd.

De Rechtbank weerlegt overigens de bezwaren van de eiser met betrekking tot het stellen van de prejudiciële vraag.

De Rechtbank beslist de bovenvermelde prejudiciële vraag te stellen maar geeft de verwerende partij de toestemming om - als handeling tot bewaring om het verlies van bewijzen te vermijden - met alle wettelijke middelen bepaalde feiten aan te tonen.

III. *De rechtspleging voor het Hof*

Bij beschikking van 5 oktober 2000 heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel aangewezen overeenkomstig de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers hebben geoordeeld dat er geen aanleiding was om artikel 71 of 72 van de organieke wet toe te passen.

Van de verwijzingsbeslissing is kennisgegeven overeenkomstig artikel 77 van de organieke wet bij op 21 november 2000 ter post aangetekende brieven.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 5 december 2000.

Memories zijn ingediend door :

- de n.v. Interbrew Belgium, waarvan de maatschappelijke zetel is gevestigd te 1070 Brussel, Industrielaan 21, bij op 29 december 2000 ter post aangetekende brief;

- de Ministerraad, Wetstraat 16, 1000 Brussel, bij op 8 januari 2001 ter post aangetekende brief.

Van die memories is kennisgegeven overeenkomstig artikel 89 van de organieke wet bij op 31 januari 2001 ter post aangetekende brieven.

De n.v. Interbrew Belgium heeft een memorie van antwoord ingediend bij op 1 maart 2001 ter post aangetekende brief.

Bij beschikkingen van 29 maart 2001 en 26 september 2001 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen, verlengd tot respectievelijk 5 oktober 2001 en 5 april 2002.

Bij beschikkingen van 20 maart 2001 en 22 mei 2001 heeft het Hof de zetel aangevuld respectievelijk met rechter A. Alen en rechter J.-P. Moerman.

Bij beschikking van 13 juli 2001 heeft het Hof de zaak in gereedheid verklaard en de dag van de terechtzitting bepaald op 19 september 2001.

Bij beschikking van 13 juli 2001 heeft voorzitter M. Melchior de zaak voorgelegd aan het Hof in voltallige zitting.

Van de beschikking tot ingereedheidbrenging is kennisgegeven aan de partijen en hun advocaten bij op 17 juli 2001 ter post aangetekende brieven.

Bij beschikking van 19 september 2001 heeft het Hof de zaak verdaagd naar de terechtzitting van 26 september 2001.

Op de openbare terechtzitting van 26 september 2001 :

- zijn verschenen :
- . Mr. J. Clesse, advocaat bij de balie te Luik, voor de n.v. Interbrew Belgium;
- . Mr. A. Feyt *loco* Mr. E. Maron, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;
- hebben de rechters-verslaggevers J.-P. Moerman en E. Derycke verslag uitgebracht;
- zijn de voornoemde advocaten gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de artikelen 62 en volgende van de organieke wet, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

IV. *In rechte*

- A -

Standpunt van de n.v. Interbrew Belgium

A.1.1. De n.v. Interbrew Belgium herinnert eraan dat in het grootste deel van de rechtspraak en rechtsleer wordt aangenomen dat bij het einde van het mandaat van een personeelsafgevaardigde voor deze de bijzondere ontslagbescherming die is vastgelegd bij de wet van 19 maart 1991 wegvalt. Wat dit betreft, schaaft het verwijzingsvonnis zich achter die overheersende interpretatie. De vraag of voor de niet verkozen kandidaat bij het einde van diens lidmaatschap van de organisatie die zijn kandidatuur heeft voorgedragen die bijzondere bescherming eveneens wegvalt, is daarentegen controversieel. De n.v. Interbrew Belgium steunt die stelling, in tegenstelling tot de eiser, wiens stelling de Rechtbank in aanmerking heeft genomen, waardoor die eiser kan aanvoeren dat zijn ontslag onregelmatig is omdat de werkgever de erkenning van de dringende reden door de rechtbank niet heeft verkregen vóór de kennisgeving van de verbreking.

A.1.2. De partij licht de ontstaansgeschiedenis van de in het geding zijnde bepalingen toe. In de oorspronkelijke versie beschermde de wet van 20 september 1948 alleen de afgevaardigden, en niet de kandidaten, om een goede werking van de ondernemingsraden te garanderen. De bescherming van de kandidaten is bij de wet van 18 maart 1950 ingevoerd. Uit de parlementaire voorbereiding van die wet blijkt dat de wetgever heeft geoordeeld dat de bestaande maatregelen ontoereikend waren en dat uit verscheidene gevallen van ontslag bleek dat de kandidaten bij de verkiezingen eveneens moesten worden beschermd.

In een arrest van 29 maart 1982 heeft het Hof van Cassatie geoordeeld dat « de bijzondere bescherming voor bepaalde werknemers niet enkel de uitoefening van hun opdracht binnen de onderneming wil mogelijk maken doch ook, aangezien zij, zoals in dit geval, ook geldt voor de niet verkozen kandidaten, de volledige vrijheid van de werknemers wil verzekeren om zich kandidaat te stellen voor het uitoefenen van die opdracht ».

A.1.3. De partij is van mening dat de interpretatie die in het verwijzingsvonnis in aanmerking wordt genomen, aanleiding geeft tot een verschil in behandeling tussen, enerzijds, de werkgever die van plan is een vroegere personeelsafgevaardigde die geen lid meer is van de organisatie die zijn kandidatuur heeft voorgedragen te ontslaan en, anderzijds, de werkgever die van plan is een kandidaat die geen lid meer is van de organisatie die zijn kandidatuur heeft voorgedragen te ontslaan. Dat verschil in behandeling berust ongetwijfeld op een objectief criterium, namelijk het al dan niet uitoefenen van een mandaat van personeelsafgevaardigde, maar is niet pertinent ten opzichte van het nagestreefde doel of niet redelijk evenredig met dat doel : de kandidaat is immers beter beschermd dan de afgevaardigde; bovendien beantwoordt de bescherming van de

kandidaten - in tegenstelling tot die van de afgevaardigden die tot doel heeft de goede werking van de ondernemingsraden niet te belemmeren - aan de bekommernis om de vrijheid van de werknemers te waarborgen om zich als kandidaat bij de sociale verkiezingen voor te dragen, een bekommernis die betrekking heeft op alle kandidaten, zowel op de verkozen als op de niet verkozen kandidaten. Ten aanzien van dat doel is er geen enkele reden om de kandidaten een ruimere bescherming te bieden dan de afgevaardigden. Integendeel, indien men een eventueel verschil in behandeling in gunstige zin zou overwegen, zou dat in het voordeel van de afgevaardigden zijn, die zowel om individuele als om collectieve redenen moeten worden beschermd; die collectieve redenen gelden echter niet voor de bescherming van de kandidaat.

Standpunt van de Ministerraad

A.2.1. De Ministerraad herinnert aan de wordingsgeschiedenis en het doel van de regelgeving inzake bescherming van de kandidaat-personeelsafgevaardigden bij de sociale verkiezingen. De voormelde wet van 20 september 1948 heeft in bescherming voorzien opdat het mandaat van afgevaardigde, in het collectief belang, in alle vrijheid kan worden uitgeoefend. Twee jaar later heeft de wetgever de bescherming uitgebreid tot de kandidaten, om ontslagen te verhinderen en de werknemers de volledige vrijheid te waarborgen om zich kandidaat te stellen. Die individuele bescherming is niet ondergeschikt aan het uitoefenen van een mandaat.

A.2.2. De Ministerraad is dan ook van mening dat de bestaansredenen van de bescherming van de kandidaat bij de sociale verkiezingen losstaan van het uitoefenen van een mandaat en van het collectief belang van alle werknemers. Het doel van die bescherming is enkel het risico verminderen dat de werknemer neemt wanneer hij zich kandidaat stelt en hem beschermen tegen een mogelijk ontslag ten gevolge van zijn expliciete bereidheid tot vakbondsactie. De Ministerraad besluit dan ook dat er geen discriminatie is omdat met de beschermingsmechanismen die bij de wetten van 20 september 1948 en 19 maart 1991 zijn ingevoerd, twee verschillende doelstellingen worden nagestreefd, namelijk een collectieve en een individuele.

De gevallen van verlies van de bijzondere bescherming zijn het indirecte gevolg van eenzelfde bekommernis. De afgevaardigden van de werknemers zijn wegens hun mandaat beschermd. Het einde van dat mandaat impliceert bijgevolg het wegvallen van de bescherming aangezien deze verantwoord wordt vanuit de noodzaak om het uitoefenen van het mandaat voor hen mogelijk te maken. Wat daarentegen de kandidaat-afgevaardigden betreft, kan geen verband worden gelegd tussen bescherming en mandaat. De bescherming is immers verbonden met de kandidatuur van de werknemer. Het feit dat hij geen lid meer is van de vakbond heeft dus geen enkel gevolg voor die bescherming.

A.2.3. De verschillende behandeling kan overigens objectief worden verantwoord. Het verlies van het voordeel van de bescherming is immers slechts een indirect gevolg van het einde van het mandaat waarin het voormelde artikel 21, § 2, 4°, voorziet. Die bepaling heeft echter niets te maken met het verlies van de bijzondere bescherming. Ze kan niet worden toegepast op de kandidaten bij de sociale verkiezingen omdat zij onmogelijk een mandaat dat zij niet hebben, kunnen verliezen.

Antwoord van de n.v. Interbrew Belgium

A.3. De partij antwoordt dat de redenen van bescherming van de kandidaat eveneens gelden voor de afgevaardigde, terwijl het omgekeerde niet geldt: de redenen van bescherming van de afgevaardigde - een onbelemmerde uitoefening van het mandaat en een goede werking van de raad waarborgen - gelden niet voor de kandidaat.

Het is overigens niet ondenkbaar om ten aanzien van de kandidaten een verband te leggen tussen de ontslagbescherming en het mandaat, of meer bepaald de oorzaken van het einde van een mandaat. Er bestaat geen technisch of ander obstakel dat zou verhinderen dat de gebeurtenissen die het einde van een mandaat met zich meebrengen, eveneens het einde van de ontslagbescherming van de kandidaten tot gevolg hebben. De partij onderstreept dat in een gedeelte van de rechtsleer die stelling wordt gesteund, terwijl andere auteurs de kwestie controversieel vinden.

- B -

B.1. De artikelen 1 en 2 van de wet van 19 maart 1991 houdende bijzondere ontslagregeling voor de personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraden en in de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen alsmede voor de kandidaat-personeelsafgevaardigden, bepalen :

« Artikel 1. § 1. Deze wet is van toepassing :

1° op de gewone en plaatsvervangende leden die het personeel in de ondernemingsraden en in de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen vertegenwoordigen;

2° op de kandidaten voor de verkiezingen van de vertegenwoordigers van het personeel in diezelfde organen;

3° op de werkgevers welke voormelde personen tewerkstellen.

§ 2. Voor de toepassing van deze wet verstaat men onder :

1° personeelsafgevaardigde : het gewoon of het plaatsvervangend lid als bedoeld in § 1[, 1°];

2° kandidaat-personeelsafgevaardigde: de kandidaat als bedoeld in § 1, 2°;

[...]

Artikel 2. § 1. De personeelsafgevaardigden en de kandidaat-personeelsafgevaardigden kunnen slechts worden ontslagen om een dringende reden die vooraf door het arbeidsgerecht aangenomen werd, of om economische of technische redenen die vooraf door het bevoegd paritair orgaan werden erkend.

Voor de toepassing van dit artikel geldt als ontslag :

1° elke beëindiging van de arbeidsovereenkomst door de werkgever, gedaan met of zonder vergoeding, al dan niet met naleving van een opzegging, die ter kennis wordt gebracht gedurende de periode bedoeld in de §§ 2 of 3;

2° elke beëindiging van de arbeidsovereenkomst door de werknemer wegens feiten die een reden uitmaken die ten laste van de werkgever kan gelegd worden;

3° het niet in acht nemen door de werkgever van de beschikking van de voorzitter van de arbeidsrechtbank, genomen met toepassing van artikel 5, § 3 en waarin besloten wordt tot de voortzetting van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst tijdens de procedure voor de arbeidsgerechten.

§ 2. De personeelsafgevaardigden genieten het voordeel van de bepalingen van § 1 gedurende een periode die loopt vanaf de dertigste dag voorafgaand aan de aanplakking van het bericht dat de verkiezingsdatum vaststelt, tot de datum waarop de bij de volgende verkiezingen verkozen kandidaten worden aangesteld.

Wanneer de minimumpersoneelsbezetting voorzien voor de oprichting van een raad of een comité niet meer is bereikt en er bijgevolg geen aanleiding is tot hernieuwing van deze organen, genieten de bij de vorige verkiezingen verkozen kandidaten verder het voordeel van de bepalingen van deze paragraaf gedurende zes maanden, te rekenen vanaf de eerste dag van de door de Koning vastgestelde periode der verkiezingen. Dit is eveneens het geval wanneer er geen nieuwe verkiezingen moeten georganiseerd worden bij ontstentenis van de vereiste kandidaturen.

Het voordeel van de bepalingen van deze paragraaf wordt niet meer toegekend aan de personeelsafgevaardigden die de leeftijd van vijftenzestig jaar bereiken, behoudens wanneer de onderneming de gewoonte heeft de categorie van werknemers, waartoe zij behoren, in dienst te houden.

§ 3. De kandidaat-personeelsafgevaardigden die bij de verkiezingen van de vertegenwoordigers van het personeel voor de raden en voor de comités worden voorgedragen en aan de voorwaarden van verkiesbaarheid voldoen, genieten het voordeel van de bepalingen van de §§ 1 en 2 zo het hun eerste kandidatuur betreft.

De kandidaat-personeelsafgevaardigden als bedoeld in het eerste lid genieten het voordeel van de bepalingen van de §§ 1 en 2 gedurende een periode die loopt vanaf de dertigste dag voorafgaand aan de aanplakking van het bericht dat de datum van de verkiezingen vastlegt, en een einde neemt twee jaar na de aanplakking van de uitslag der verkiezingen zo zij reeds kandidaat waren en niet werden verkozen bij de vorige verkiezingen.

Het voordeel van de bepalingen van deze paragraaf wordt eveneens toegekend aan de kandidaten voorgedragen bij verkiezingen die nietig werden verklaard.

§ 4. Het mandaat van de personeelsafgevaardigden, of de hoedanigheid van kandidaat-personeelsafgevaardigde mag voor de betrokkene noch nadelen, noch bijzondere voordelen tot gevolg hebben.

§ 5. De personeelsafgevaardigden en de kandidaat-personeelsafgevaardigden mogen niet worden overgeplaatst van een technische bedrijfseenheid naar een andere van een zelfde juridische entiteit, tenzij zij schriftelijk hun instemming betuigen op het ogenblik dat de beslissing wordt genomen of indien er economische of technische redenen aanwezig zijn die vooraf door het bevoegd paritair orgaan in de zin van artikel 3, § 1, eerste lid, werden erkend.

De overplaatsing van één afdeling van een technische bedrijfseenheid naar een andere van dezelfde technische bedrijfseenheid wordt beschouwd als niet bestaande voor de toepassing van deze wet indien zij gebeurd is binnen de zes maanden die de sluiting van deze nieuwe afdeling voorafgaan.

§ 6. Geen enkele andere wijze van beëindiging van de arbeidsovereenkomst dan die bepaald in § 1, mag ingeroepen worden, met uitzondering van :

- de afloop van de termijn;

- de voltooiing van het werk waarvoor de overeenkomst werd gesloten;
- de eenzijdige beëindiging van de overeenkomst door de werknemer;
- het overlijden van de werknemer;
- overmacht;
- het akkoord tussen de werkgever en de werknemer. »

Artikel 21, § 2, van de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven bepaalt :

« § 2. Het mandaat van de personeelsafgevaardigde neemt een einde :

[...]

4° indien de betrokkene geen lid meer is van de representatieve werknemersorganisatie of van de representatieve organisatie van kaderleden die zijn kandidatuur heeft voorgedragen;

[...] ».

B.2. Het geschil dat bij de verwijzende rechter aanhangig is, heeft betrekking op het ontslag van een kandidaat bij de sociale verkiezingen. Volgens de verwijzende rechter verleent artikel 2 van de voormelde wet van 19 maart 1991 uitdrukkelijk ontslagbescherming aan de personeelsafgevaardigden en de kandidaat-personeelsafgevaardigden, terwijl artikel 21, § 2, 4°, van de voormelde wet van 20 september 1948 uitdrukkelijk bepaalt dat, indien de betrokkene geen lid meer is van de representatieve werknemersorganisatie die zijn kandidatuur heeft voorgedragen, het mandaat van personeelsafgevaardigde eindigt, wat een einde zou maken aan de ontslagbescherming. De verwijzende rechter gaat ervan uit dat de in het geding zijnde bepalingen niet in die zin kunnen worden geïnterpreteerd dat zij, in zekere zin bij analogie, voor de kandidaat die geen lid meer is van de representatieve werknemersorganisatie die zijn kandidatuur heeft voorgedragen, een einde zouden maken aan de ontslagbescherming. Het zou daarbij gaan om een uitbreiding van de wet omdat de Rechtbank aan de wet een bepaling zou moeten toevoegen die er niet in staat.

B.3. Volgens de verwijzende rechter volgt uit de combinatie van de bepalingen waarop de vraag betrekking heeft dat een gewoon of plaatsvervangend personeelsafgevaardigde die geen lid meer is van de representatieve werknemersorganisatie die zijn kandidatuur heeft voorgedragen,

het voordeel verliest van de ontslagbescherming waarin artikel 2, § 1, van de wet van 19 maart 1991 voorziet, terwijl een kandidaat-personeelsafgevaardigde in dezelfde situatie dat voordeel niet verliest. De verwijzende rechter stelt het Hof bijgevolg een vraag over de bestaanbaarheid van dat verschil in behandeling met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

B.4. De ontslagbescherming die is gewaarborgd bij de voormelde wet van 19 maart 1991 geldt voor een periode die langer duurt dan de verkiezingen en gedurende welke de begunstigten die in de wet *brevitatis causa* « kandidaten » worden genoemd strikt genomen geen kandidaten meer zijn. Hieruit volgt dat in de terminologie van de wet het woord « kandidaat » niet alleen de eigenlijke kandidaat aanduidt maar ook de werknemer die beschermd is omdat hij kandidaat is geweest.

B.5. De ontslagbescherming waarop een gewezen kandidaat recht heeft, wordt door geen enkele bepaling voorbehouden aan de kandidaat die niet is verkozen. Binnen de logica van het systeem is er weliswaar geen reden om bijzondere bescherming toe te kennen aan een gewezen kandidaat zolang deze die bescherming geniet in zijn hoedanigheid van afgevaardigde; uit geen enkele tekst, noch uit de logica van het systeem kan echter worden afgeleid dat een kandidaat, door zijn verkiezing tot afgevaardigde, definitief, wat er ook gebeurt, de bescherming zou verliezen die gerechtvaardigd is door de risico's die een kandidaat bij de sociale verkiezingen gedurende een bepaalde periode loopt. Die risico's kunnen zelfs groter zijn wanneer de betrokkene geen lid meer is van een vakorganisatie omdat hij zich dan in een geïsoleerde en bijzonder weerloze positie bevindt. De artikelen 10 en 11 van de Grondwet zouden bijgevolg geschonden zijn indien het feit niet langer aangesloten te zijn bij de organisatie die de kandidatuur heeft voorgedragen de personeelsafgevaardigde het voordeel van de bescherming die aan de kandidaat-afgevaardigde is toegekend, zou ontzeggen, zoals de in de vraag gebruikte bewoordingen, « het voordeel van ' die ' bescherming », doen veronderstellen.

B.6. De regel die de afgevaardigde zijn bescherming als afgevaardigde doet verliezen wanneer hij geen lid meer is van een vakorganisatie, is niet zonder pertinentie omdat hij dan niet meer de gelegenheid heeft om de werkgever door het uitoefenen van zijn mandaat te ontstemmen. Wat de evenredigheid betreft, dient te worden opgemerkt dat het gevolg van de regel wordt verzacht door de vaststelling, toegelicht in B.5, dat de wet voor de « kandidaten » bijzondere bescherming garandeert zonder een onderscheid te maken naargelang zij al dan

niet verkozen zijn en zonder te bepalen dat die bescherming definitief wordt opgeheven wanneer zij afgevaardigde worden.

B.7. Het verschil in behandeling dat het gevolg is van het feit dat het lidmaatschap van een bepaalde vakorganisatie noodzakelijk is om afgevaardigde te blijven terwijl dat lidmaatschap niet noodzakelijk is om als kandidaat-afgevaardigde zijn ontslagbescherming te behouden, kan worden verantwoord door het feit dat de wetgever, door middel van het statuut van afgevaardigde, niet alleen de persoon van de afgevaardigde en de instelling van de vertegenwoordiging van de werknemers op het niveau van de onderneming heeft willen beschermen, maar eveneens de belangen van de organisatie die het aan een gemandateerde heeft toevertrouwd om binnen officiële organen vorm te geven aan haar beleidsopties.

B.8. De vraag dient ontkennend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

Artikel 21, § 2, van de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven en de artikelen 1 en 2 van de wet van 19 maart 1991 houdende bijzondere ontslagregeling voor de personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraden en in de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen alsmede voor de kandidaat-personeelsafgevaardigden schenden de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet doordat het feit niet langer lid te zijn van de organisatie die de kandidatuur heeft voorgedragen niet de bijzondere ontslagbescherming opheft die de wet garandeert aan diegenen die in de wet « kandidaten » worden genoemd ook al zijn ze verkozen, terwijl dezelfde omstandigheid voor de afgevaardigde tot gevolg heeft dat hij niet die ontslagbescherming, maar de bescherming die verbonden is met het mandaat waaraan zij een einde maakt, verliest.

Aldus uitgesproken in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 23 januari 2002.

De griffier,

De voorzitter,

L. Potoms

M. Melchior